

MEMO voor Presidium

Evaluatie Gast van de raad 2023-2025

In maart 2023 is het project Gast van de raad gestart. Aanleiding was een initiatiefvoorstel vanuit de gemeenteraad. Bij Gast van de raad worden inwoners uitgenodigd om nader kennis te maken met de raadsleden en het reilen en zeilen van de gemeenteraad. Het is ook bedoeld om mensen te interesseren voor de lokale politiek, wat voor nieuwe aanwas bij de partijen kan zorgen.

In 2025 is Gast van de raad geëvalueerd. Het doel daarvan was terugblikken naar hoe dit zo'n 2 jaar lang is verlopen en het vervolg bepalen.

Formule

Per bijeenkomst zijn er 3 gasten, 2 raadsleden en 2 mensen van de griffie aanwezig. De gasten krijgen informatie over het werk van de raad en over hoe besluiten in de gemeente Moerdijk genomen worden. De griffie geeft een algemene toelichting over het raadswerk, maar het is vooral de bedoeling dat de gasten in gesprek gaan met de raadsleden. Ook de agenda van de raadsvergadering voor die avond wordt doorgenomen. Het bezoek aan de raad is inclusief een lichte maaltijd. De gasten wonen vanaf de publieke tribune de vergadering bij. Nadien is er een korte nabespreking en krijgen ze een goodiebag mee met informatie en een attentie. Ze zijn ook aanwezig bij de borrel na de vergadering en kunnen zo kennis maken met de andere raads- en collegeleden.

Opzet evaluatie

Bij de evaluatie zijn de volgende groepen betrokken: de gasten (29), de begeleiders vanuit de griffie (3) en de begeleidende raadsleden (11).

Het onderzoek gebeurt zowel kwantitatief als kwalitatief. De onderzoeksgroepen kregen digitaal een korte vragenlijst in Forms toegestuurd met het verzoek deze in te vullen. Er waren, afhankelijk van de groep, 3 versies. Dit levert een aantal kwantitatieve gegevens op.

Het kwalitatieve deel vormen de reacties die wij in de loop der tijd gekregen hebben. 7 gasten hebben zich aangemeld voor de cursus Politiek Actief, wat ook een vorm van waardering van Gast van de raad is.

Kwantitatief: uitkomsten vragenlijsten

Evaluatie door de griffie, ingevuld door 3 personen (100% respons)

- Rapportcijfer: 7,3.
- 66% (2x ja, 1x weet niet) vindt dat we door moeten gaan met Gast van de raad.
- Het gesprek met de raadsleden en de interactie met de gasten worden het hoogst gewaardeerd.
- Het slechtst wordt de maaltijd gewaardeerd. Dit omdat het eten en uitserveren lastig is tijdens het gesprek. Als alternatief hiervoor wordt gedacht aan een gebakje tijdens de raadsvergadering of tijdens Gast van de raad eten aanbieden dat gemakkelijker tussendoor gegeten kan worden, zoals fingerfood of grotere hapjes.
- De begeleiding door de griffie wordt soms moeilijk als er andere zaken die avond spelen rond de raad.
- Opgemerkt wordt dat het moeilijk is om voortdurend gasten te vinden, terwijl aan de werving doorlopend veel aandacht is en wordt besteed.

Evaluatie door de raadsleden, ingevuld door 10 personen (90% respons)

- Rapportcijfer: 7,9.
- 100% vindt dat we door moeten gaan met Gast van de raad.
- De presentatie van de griffie en het gesprek met de raadsleden vindt men de beste onderdelen. De interactie met de gasten, de maaltijd en de nabespreking scoren iets lager.
- Als tips voor de werving worden het middelbaar onderwijs en verenigingen meerdere malen genoemd.
- Bij de tips wordt o.a. opgemerkt ook de ruimte gezellig maken, gasten uitnodigen bij een commissievergadering of bij projecten wordt meerdere malen genoemd, omdat hier meer het debat plaats vindt. (In de raad zijn het vaak hamerstukken.)

Evaluatie door de gasten, ingevuld door 9 personen (31% respons)

- Rapportcijfer: 8,44
- 100% vindt dat we door moeten gaan met Gast van de raad.
- De gasten waardeerden de ontvangst en de maaltijd het hoogst.
- Ze vonden het gesprek met de raad beter dan de algemene informatie.
- Ze hebben meer geleerd over de raad (4,33 van 5).
- De reacties van de gasten zijn positief: leuk en leerzaam en aan te bevelen voor inwoners en voor collega's.

Kwalitatief: uitgesproken waardering

Kwalitatief hebben we de waardering goed in beeld op basis van de gegeven mondelinge reacties. Deze zijn zeer positief: de raadsleden vinden de bijeenkomsten zinvol; de gasten vinden het interessant om een kijkje achter de schermen van de gemeenteraad te nemen en ook de wijze van ontvangst en het samen eten wordt als prettig en gastvrij ervaren. Wel wordt meerdere malen door de begeleidende raadsleden opgemerkt of het niet zinvoller en interessanter voor de gasten zou zijn om hen bij de commissievergaderingen uit te nodigen. Dit omdat hier juist de inhoudelijke debatten plaatsvinden. Hamerstukken zijn voor de toeschouwers (met over het algemeen minder voorkennis) niet zo informatief. Deze vorm is wel afwijkend van het originele programma zoals dat door gemeenten wordt uitgevoerd. Daarbij is echt gekozen om te laten zien hoe de raad besluiten neemt.

Werving

Er wordt veel aan gedaan om gasten van de raad te werven. Bij aanvang van het project is er een campagne opgezet, zowel online als offline. De volgende communicatiemiddelen zijn ingezet: persbericht, rubriek Raad aan de slag van de Moerdijkse Bode, posters die verstuurd zijn naar wijkcentra, flyers voor raadsleden om uit te delen in hun netwerk, facebook, een pagina op de gemeentelijke website, lokale krantjes en ook de besturen van verenigingen zijn via een adressenbestand aangeschreven. Het Markland college is ook geïnformeerd over het project, om jongeren te werven.

Ook is er een interne werving gedaan onder medewerkers van de gemeente via intranet. Dit heeft geleid tot 6 deelnemers vanuit de organisatie.

De werving is door de tijd heen regelmatig herhaald, met name via Facebook en in de Moerdijkse Bode (wekelijks). Ook zit er in de goodiebags van de gasten een flyer die ze weer aan iemand anders kunnen geven.

Gast van de raad

Moerdijk

De werving van gasten vraagt constante aandacht. Het is in de praktijk moeilijk om de planning rond te krijgen met voldoende gasten. Bij een doorstart van Gast van de raad zal er geïnvesteerd worden in een aansprekende, nieuwe wervingscampagne.

Mogelijkheden liggen er nog om te werven via facebookadvertenties en het aanschrijven van de stads- en dorpsstafels.

Specifieke doelgroepen

Jongeren

Het blijkt heel moeilijk om jongeren te werven voor Gast van de raad. Gedacht is aan een 'special' Gast van de raad in de klas. Dit wijkt echter af van het concept, zoals dat is bedoeld, want het te gast zijn bij de raadsvergadering ontbreekt dan. In overleg met het Markland College en het Jongerenwerk kan gekeken worden naar andere aansprekende vormen. Dit staat op de planning voor 2025.

Ouderen

Om ouderen te bereiken blijkt het zinvol hen op te zoeken op plaatsen waar zij samenkomen. Daarom hebben we doorlopend bezoeken aan de KBO's. Hier vertellen we meer over het werk van raadsleden en kan men kennis maken met enkelen van hen.

Inburgeraars

Voor inburgeraars is het mogelijk om het project Democracy op te zetten. Hier zijn al enkele ervaringen mee in de omgeving. Het wordt dan gebruikt aan het einde van een inburgeringstraject. Deelnemers ervaren zo wat een democratisch bestuur is. Dit kan aangevuld worden met het kennismaken met enkele raadsleden. De griffie is in gesprek

met de vakafdeling of er hier in Moerdijk mogelijkheden voor zijn, bv in samenwerking met de taalaanbieders.

Concluderend kan gesteld worden dat Gast van de raad zich vooral richt op een algemene doelgroep en een brede werving. Aan specifieke doelgroepen kan beter een programma op maat geboden worden.

Aanbevelingen

1. Uit de resultaten van de enquête zou logischerwijs volgen dat we doorgaan met Gast van de raad.
2. Er zou nagedacht mogen worden over een andere vorm van eten tijdens Gast van de raad.
3. Het programma van de Gast van de raad is goed. Nagedacht mag nog worden over hoe gasten nog meer over de inhoud van een raadsvoorstel mee kunnen krijgen en over het proces om te komen tot besluitvorming. (bv. Is het mogelijk om de commissies erbij te betrekken? Of bepaalde projecten uit te kiezen?)
4. De werving krijgt een nieuw jasje. Dezelfde communicatiemiddelen als de vorige keer worden ingezet, dit is immers een complete mediamix. Er komt specifiek aandacht voor jongeren en verenigingen.

Te nemen besluiten:

1. Het presidium besluit het project Gast van de raad voort te zetten.
2. Het Presidium geeft de werkgroep Raadscommunicatie opdracht te komen met een vernieuwd programma voor Gast van de raad.
3. Het Presidium kan zich vinden in een nieuw te ontwikkelen wervingscampagne voor Gast van de raad (dekking voorzien uit budget raadscommunicatie).
4. Het Presidium stelt dat er na de gemeenteraadsverkiezingen (maart 2026) met het programma in de nieuwe vorm begonnen kan worden.

Bijlage 1 Vragenlijsten

Vragen voor gasten

U heeft deelgenomen aan Gast van de raad.

1. Ik vond dit:
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
2. Wat vond u van de ontvangst?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
3. Wat vond u van de maaltijd?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
4. Wat vond u van de algemene informatie over de raad?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
5. Wat vond u van het gesprek met de raadsleden?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
6. Ik heb meer geleerd over een raadsvergadering?
1 2 3 4 5 (1 is helemaal mee eens, 5 is helemaal mee oneens)
7. Wat vond u van de nabespreking?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
8. Ruimte voor toelichting of tips
.....
9. Welk rapportcijfer geeft u Gast van de raad?
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
10. Vindt u dat we door moeten gaan met Gast van de raad?
Ja/ nee/ weet niet

Vragen voor raadsleden

U hebt gasten van de raad begeleid.

1. Ik vind dit:
1 2 3 4 5 (1 is heel leuk, 5 is helemaal niet leuk)
2. Wat vindt u van de ontvangst?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
3. Wat vindt u van de maaltijd?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
4. Wat vindt u van de toelichting door de griffie?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
5. Wat vindt u van de interactie met de gasten?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
6. Wat vindt u van de nabespreking?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
7. Welke rapportcijfer geeft u Gast van de raad?
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
8. Vindt u dat we door moeten gaan met Gast van de raad?
Ja/ nee/ weet niet
9. Ruimte voor toelichting of tips
.....

Vragen voor de griffie

Je hebt gasten van de raad begeleid.

1. Ik vind dit:
1 2 3 4 5 (1 is heel leuk, 5 is helemaal niet leuk)
2. Wat vind je van de ontvangst?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)

3. Wat vind je van de maaltijd?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
4. Wat vind je van de toelichting door de griffie?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
5. Wat vind je van de interactie met de gasten?
1 2 3 4 5 (1 is heel goed, 5 is heel slecht)
6. Wat vind je van de nabespreking?
1 2 3 4 5 (1 is heel leuk, 5 is heel slecht)
7. Welke rapportcijfer geef je Gast van de raad?
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
8. Vind je dat we door moeten gaan met Gast van de raad?
Ja/ nee/ weet niet
9. Ruimte voor toelichting of tips
.....